

1. ויקרא יא:מא
וְכָל הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵל.

2. מכות טז:

אמר רב יהודה יהא מאן דאכל ביניתא דבי כרבא מלקינן ליה משום שרץ השרץ על הארץ ההוא דאכל ביניתא דבי כרבא ונגדיה רב יהודה אמר אביי אכל פומיתא לוקה ארבעה נמלה לוקה חמש משום שרץ השרץ על הארץ יצרעה לוקה שש משום שרץ העוף אמר רב אחאי המשהה את

3. תוספות חולין צה. ד"ה ספיקו

ספקן איסור - דכל קבוע כמחלה על מחלה דמי והא דקיי"ל* מדאורייתא חר בתרי בטיל היינו היכא שמעורב ואינו ניכר האיסור אבל הכא ידוע האיסור בדוכתיה וחנות המוכרת צמר צבלה

4. רמ"א יו"ד צח:ד

5. איסור והיתר הארוך כג:ט

וכל איסור שנחבטל בין צלח כגון חמיכה דאיסור שנפלה לקדירה בין בינש אס יבול להכירו אח"כ לריך לזורקו - והשיב ראב"ן חלב שנפל לקדירה ונמס אס יש ששים מנוה ליהן בו מים קרים לקרוש החלב ולהסירו:

6. כרתי ופלתי צח:ו

7. פרי מגדים משבצות זהב יו"ד צח:ז

8. חולין צט:ק.

גיד הנשה שנחבטל: אוליבטול ברובא**כריה שאני

9. ר"ן חולין לו. ד"ה גרסי'

10. שלחן ערוך יו"ד ק:א

בריה, דהיינו כגון נמלה או עוף טמא וגיד הנשה ואבר מן החי וביצה שיש בה אפרוח וכיוצא בהם אפילו באלף לא בטל. ואין לו דין בריה אלא אם כן הוא דבר שהיה בו חיות לאפוקי חטה אחת של איסור. וכן צריך שיהא דבר שאסור מתחלת ברייתו לאפוקי עוף טהור שנתבל ושור הנסקל. וכן צריך שיהיה דבר שלם שאם יחלק אין שמו עליו לאפוקי חלב וכן צריך שיהיה שלם.

11. ירושלמי תרומות י:ה

12. רא"ש חולין ז:לג

[5] מחלה לכל עץ השע מלאת וחסים עץ וכוונתו - וקאמר עלה דרבי יוסי בר טון ארזה נסק ענברת שנתערב בהיתר ובפסד כמקף ואת הדין אם היה השע מלאת וחסים היה מתירו אלמא בריה בטלה בתשע מלות וחסים - וקשה להם משמעון דמתי ביעול בריה לביטול הריכה הרלויה להחכבד [6] דלשיל באלף לא בטלה - ומיהו איכא ליימנר כיון דלריך שיעור נחל לבטל ממנו להחיסה - וי"ט דעכברא שם מקום דליתא פיקא הכוונת את הטעמים (ף טי) לא שבקיה כה טעמא למיקבריה - וקאי אריז לריזי ביה וקאמר ארי יוסי ארזיק בלויט מקום דהיב טעמא עד קרוב לאלף (קפד) וכן משבצת דלא לריזי בטעמא שנתערב בהיתר - [3] דלא לרע טעמא עליו מיכר בין חסידות על היתר מלית והוא מותר (קפד) [6] ולא מיוחס ואין מיכר מעטו בטל בששים *

13. ר"ן חולין לו. ד"ה גרסי'

14. ש"ך יו"ד ק:ו

וכן צריך שיהא שלם - לאפוקי נתרסק או נחתך ממנה אבר אחד אפילו אבר שאין הנשמה תלויה בו הרשב"א בתה"א בשם הרמב"ן והר"ן פג"ה ועיין בס"א ק"א ס"ו.

15. חוות דעת ק:א

16. איסור והיתר הארוך כה:ז

17. ט"ז יו"ד ק:א

חשיבות דבריה שלא תהיה בטילה היא מדרבנן דכיון שמן התורה יש חשיבות דלוקין על אכילתה אפ"ל היא פחות מכזית דהא סתמא כתיב אצל מינים טמאים לא תאכל אותם אפ"ל הם קטנים ע"כ החמירו רבנן בתערובת שלהם אבל מן התורה היא בטילה כשאר איסורים ונ"מ לענין ספק אי הוה בריה או לא הוה ספיקא דרבנן ובטל וכן בכל הדברים דאמרינן לקמן שאינם בטלים כגון ראוי להתכבד או דבר שבמנין אבל אי הוה ודאי בריה או א' מהני שאין מתבטלים אלא שהאיסור ספק בזה אפילו באלף לא בטיל כגון ביצי ספק טריפה וכיוצא בו וכ"כ או"ח כלל כ"ה דין ז'.

18. ביצה ד:

19. ר"ן עבודה זרה יב: ד"ה איבעיא

ועוד שפילו תאמר שהן מויליין אותו משם ומערבין אותו עם היתר לא נאסר לבטל איסור לכתחלה אלא למי שמחבין לבטלו כדי ליהנות ממנו הא לאו הכי לא שאס לא תאמר כן למי שסובר דמאי דאמרינן אין מבטלין איסור לכתחלה מדאורייתא הוא ומוכח לה מדאמרינן בפרק גיד הנשה (חולין טז.) דרוע בשלה מדוש הוא (איסור משהו להראב"ד פ"ג ד"ה והא דאמרי') וכמו שכתבתי שם אס כן היאך הכשירה תורה כלי מדין צהגולה דודאי צני יומנ אמרה כן דלילו כלים שאין בני יומנ אינן לריכין הכשר מן התורה לדין דקיי"ל (לקמן טה:) דנותן טעם לפגם מותר ומעתה היאך למה תורה להגעיילן והרי הוא מבטל איסור הצלוע כהם לכתחלה צמיס שהוא מגעיל אותן אלא ודאי לא אמרו אין מבטלים איסור אלא צמתכין לערב איסור בהיתר כדי ליהנות ממנו אבל צמתכין להכשיר הכלי ואינו נהנה מן האיסור שרי ולפיכך אין להביא ראיה מכאן שצליעת היין לא תהא אלא משהו ושיספיק בה קליפה:

20. ארחות חיים הל' איסורי מאכל ס' מב

21. שולחן ערוך יו"ד פד:יג

דבש שנפלו בו נמלים יחממנו עד שיהיה ניתן לח ויסגנו.

22. כנסת הגדולה יו"ד הגהות ב"י פד:סז

23. שו"ת האלף לך שלמה יו"ד ס' קמו

24. ערוך השולחן יו"ד פד:לו

לך יש מי שכתב בשם חכמי הטבע והמסתכל כוכביות המגדלת שקורין ספאקמיו"א יראה בחומץ מלא תולעים והנה בחומץ אין חשש כמו שנתבאר להתולעים המתהיים בהלוש התירה התורה אמנם שמעתי שבכל מיני מים וביחוד במי גשמים מלא ברואים דקים שאין העין יכולה לראותם ובילדותי שמעתי מפי אחר שהיה במרחקים וראה דרך זכוכית המגדלת עד מאד כרכבות פעמים במים כל המיני ברואים ולפ"ו איך אנו שותים מים שהרי אלו הברואים נתהו במקורם אמנם האמת הוא ולא אסרה תורה במה שאין העין שולטת בו ולא ניהנה תורה למלאכים דאל"כ הרי כמה מהחוקרים כתבו שגם כל האויר הוא מלא ברואים דקים מן הדקים וכשהאדם פותח פיו בולע כמה מהם אלא ודאי דהכל יפצה פיהם ואף אם כן הוא כיון שאין העין שולט בהם לא כלום הוא אמנם במה שהעין יכול לראות אפילו נגר השמש ואפילו דק מן הדק היה שרץ נמור :

25. בן אברהם ס' נ אות מב

26. שמירת שבת כהלכתה פרק ג הע' קה

27. חולין נח:

"הני תמרי דכדא לבתר תריסר ירחי שתא שריין

28. תורת הבית הארוך ג:ג פד.

אלא ודאי משום דתמרי התלעה מצוית בהם אמורין לאכלן בלא בדיקה עד לבתר תריסר ירחי שתא שכל שהדבר מצוי בו חוששין לו . ואע"פ שהוא במיעוט דלמיעוט המצוי חששו כענין שחששו לסירכות שביראה

29. ר"ן חולין יט. ד"ה ולענין

[נח:] הני תמרי דכדא. שהתלעו ואין ידוע אם נמסר אס נמסר: נמסר: לבתר תריסר ירחי שתא שריין. דאי נמסר התלעה לא הוה סיה עד השמא כך כתב רש"י ז"ל. ומה שכתב תמרי דכדא שהתלעו לא נהירא דאי בשהתלעו ודאי עסקין מאי שנא תמרי דנקט ולא נקט פירי סתמא אלא משמע דמשה נקט תמרי לפי שהתלעה מלויה בהן ולומר דכיון שהדבר מלווה אע"פ שהוא מיעוט למיעוט המלווה חששו כענין שחששו לסירכות הריאה וכדאמרינן לקמן בשילהי פירקין (פו.) לא ליטפי איניש שכרא בליליא על גבי נבחה דילמא פריש לנבחה והא התם שאינו ידוע שהיו יבחושין בשכר ואפילו היו שם יבחושין אינו נודע אם פירשו ואפ"ה כיון שהוא דבר המלווה חששו הכא נמי לא שנא. וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהל' מאכלות אסורות (הט"ו) לפיכך כל מיני פירות שדרך להתלע כשהן מחוברין לא יאכל עד שיבדוק.

30. ש"ך יו"ד לט:ח

בספרי הוכחתי בכמה ראיות דלכ"ע בדיקת הריאה אינו אלא מדרבנן וכן משמע בתשובת בן לב חלק ג' ס"ס כ' ולכ"ע מדינא אמרי' בהמה כיון שנשחטה בחזקת היתר עומדת וכל ספק שלאחר שחיטה תלינן לקולא ומה"ט תלינן לעיל סי' לו"ו סעי' ה' נקב בטבה וזאב אלא דהאוסרים סבירי להו דכיון דהצריכו חז"ל בדיקה אסרו אפילו דיעבד כשלא נבדקה משום דאם לא כן מה הועילו חכמים בתקנתן דכל אחד ישליך הריאה בלא בדיקה וכן כתב הב"ח אבל ודאי היכא דהריאה לפנינו נבדקה כל ספק שבה תלינן לקולא ומוקמי' לה אחזקת היתר ע"ש

31. משכנות יעקב יו"ד ס' יז

32. שבט הלוי ד:פא

33. מנחת שלמה תנינא ס' סג

34. בדיקת המזון כהלכה חלק ההלכה פרק ד הע' ד

35. בדיקת המזון כהלכה עמ' קסט (הערות הגרז"ו)

36. מדריך כשרות עמ' קז (תשובות הגר"צ שכתר)

37. ערוך השלחן יו"ד ק:יג

י' ודע דבכל המדינות הידועים לנו בימות הקיץ הרחש מצוי בכל מיני מאכל וביחוד אלו הנמלים הנקראים מילבי"ן מצויים הרבה בכל מיני קמח וככל מיני גרופי"ן וכמעט שא"א להמלט מזה ובוראי הזרעים מדקדקים בכל האפשר להמלט מזה ועדיין כולי האי ואולי וק"ו כל הסין בית ישראל שאינם מדקדקים ואוכלים מכל הבא בידם כשאינם רואים להדיא המילבין וחלילה לומר שכלל ישראל יכשלו באיסור גדול כזה ולא נחא למרייהו דאמרת עלייהו הכי וראוי לחפש זכות וכבר נתעוררו גדולים כדורות שלפנינו להמציא זכות בענין הגדול הזה ונבארים בס"ד מה שהם אמרו ומה שנראה לענ"ד :